

[Preben Lange]

Jeg vil gerne slutte med at præcisere, at lovforslaget må betragtes som et helt nødvendigt indgreb for at løse en konflikt, som vil kunne lamme Grønland fuldstændigt. Jeg vil naturligvis ikke bebrejde medlemmer af folketinget, for hvem Grønland er et abstrakt begreb, at de har svært ved at forstå sammenhængen, men jeg føler det som min pligt endnu en gang at understrege: her er det ikke principper, der må være afgørende for løsningen, i hvert fald ikke de danske lønpolitiske principper. Det drejer sig om at afværge en truende konflikt, som er opstået, fordi en gruppe lønmodtagere ikke vil forstå, at den lønsum, som er tilbudt dem, er udtryk for en solidarisk lønpolitik, som betyder, at lønudjævningspolitikken for grønlændere og danskere i Grønland kan fortsætte, så man gradvis kan afskaffe fødestedskriteriet i stedet for at udvide kløften mellem grønlandske og danske lønninger for samme arbejde i Grønland.

Med disse ord skal jeg anbefale, at man stemmer for lovforslaget.

Steenholdt (Grønl.):

Det er altid en ubehagelig situation, når man tvinges til at lovgive på et område, som reelt og naturligt burde klæres af parterne i en overenskomstforhandling. Jeg kan ikke lide det; det har jeg klart givet udtryk for ved tidligere lejligheder. Forhandlingerne mellem Maskinmesterforeningen og det offentlige aftalenævn har stået på i lang tid, og der er noget, der tyder på, at man ikke i realiteten har haft vilje til at afslutte forhandlingerne. Enhver organisation med respekt for sig selv burde undgå den situation, at folketinget nødsages til at blande sig for at sikre, at livsvigtige områder i samfundsmaskineriet ikke går i stå.

Der er ikke noget at sige til, at maskinmestrene i Grønland vil strejke som led i deres kamp for at forbedre deres vilkår; det er nu engang en ret, de har. Husk på, at inflationen i Grønland er på 10 pct., og at landsstyret ikke er uden ansvar herfor! Men maskinmestrene går for vidt. Maskinmesterforeningen vil imod skik og brug denne gang ikke undtage sygehuse og andre livsvigtige funktioner i samfundet. Det er det, som har fået mig til at tage det standpunkt, at jeg – desværre – vil stemme for lovforslaget. Man

skal kunne forhandle sig til en overenskomst også ved brug af hårde metoder, men man skal ikke kunne true sig til en overenskomst.

Jeg har forstået – og det har jeg noteret mig – at det socialistisk-kommunistiske landsstyre i Grønland har anmodet den danske regering om at gribe ind i konflikten. Jeg håber da, at landsstyret også tager medansvar for, at folketinget er blevet blandet ind i sagen. Landsstyret har desværre den uskik, at det bagefter skylder skylden på den nuværende danske regering; det har vi oplevet før.

Alle i Grønland og Danmark skal vide, at det socialistisk-kommunistiske landsstyre har haft rig lejlighed til som part i det offentlige aftalenævn at gøre sin indflydelse gældende. Det har landsstyret ikke formået. Det vil være uværdigt for landsstyret ikke at erkende sit medansvar i denne sag.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Både hr. Ole Henriksen og fru Elisabeth Bruun Olesen talte om principper, og hr. Ole Henriksen fastslog, at principper af og til må kolliderer. Jeg tror, alle her er enige om, at det er en oplevelse, mange af os har i netop denne situation. Ikke desto mindre er jeg meget glad for både hr. Otto Steenholdts og hr. Preben Langes klare understregning af, at det, vi her gør, er helt nødvendigt for ikke at lamme det grønlandske samfund. Det er livstruende situationer, der er tale om.

Hr. Ole Henriksen talte en del om de to pct. Jeg skal bare give den præciserende oplysning, at de to pct., vi her taler om, intet – jeg gentager: intet – har med danske overenskomstforhandlinger at gøre. Det, vi taler om i Grønland, drejer sig om perioden 1983–85, altså overenskomster, som er afsluttet i Danmark; vi taler altså om en situation, hvor dyrtidsreguleringen er bevaret i den overenskomstperiode.

Både hr. Dohrmann og hr. Ole Henriksen talte meget om, at det var væsentligt, at hjemmestyret i Grønland fik større selvbestemmelsesret, og det er jeg helt enig i. Regeringen tilstræber at overføre så mange ansvarsområder og så megen kompetence som overhovedet muligt til Grønland, så hurtigt det kan lade sig gøre; men vi må – og det siger jeg specielt til hr. Dohrmann – acceptere, at hjemmestyret ikke er en statisk situation, som indtrådte nytårsaften eller 1. maj